

Praha: 13. 3. 2023
Číslo jednací: 023204/2023/KUSK
Spisová značka: SZ_023204/2023/KUSK/3
Vyřizuje: Mgr. Pavel Sýkora l. 932
Značka: OŽP/Sy

Věc: Výjimka z ochranných podmínek zvláště chráněných organismů – „Litavka, ř. km 2,5-3,0, revitalizace koryta toku“ – **rozhodnutí**

Rozhodnutí

Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“) jako příslušný orgán ochrany přírody podle ust. § 77a odst. 5, písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), v souladu s ust. § 29 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, na základě správního řízení vedeného podle zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správního řádu“)

I. povoluje výjimku

podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů druhu slepýš křehký (*Anguis fragilis*), konkrétně je chytat, rušit, ničit a poškozovat jimi užívaná sídla a

II. povoluje výjimku

podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., v souladu s ust. § 56 odst. 2, písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, kteří jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, druhů rak říční (*Astacus astacus*) konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla, dále

zvláště chráněných živočichů druhu užovka podplamatá (*Natrix tessellata*), konkrétně je chytat, rušit, ničit a poškozovat jimi užívaná sídla a dále zvláště chráněných živočichů druhů vydra říční (*Lutra lutra*) a ledňáček říční (*Alcedo atthis*) konkrétně je rušit, ničit a poškozovat jimi užívaná sídla.

Výjimka z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů dle výroku č. I. rozhodnutí a z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů, jejichž ochrana je zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství dle výroku č. II. rozhodnutí je vydána pro realizaci záměru „Litavka, ř. km 2,5-3,0, revitalizace koryta toku“ na pozemcích parcela č. 2312/40, 2312/51, 2312/50 a 1104/40 v k. ú. Beroun. V rámci záměru dojde k odstranění dvou konstrukcí stávajících stupňů a jejich nahrazení balvanitými rampami, k revitalizaci břehů a dna (odstranění stávajícího degradovaného technického opevnění /štětovnice, kulatina/ a jeho nahrazení balvanitou rovinaninou a balvanitými výhony, k odstranění stávajících betonových prahů ve dně a jejich nahrazení balvanitými prahy, doplnění tůní), dále bude postaven limnigraf. Výjimka je povolena podniku Povodí Vltavy, státní podnik, IČO: 70889953, Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5 za předpokladu, že nositel výjimky zajistí dodržení následujících podmínek:

1. Veškeré úpravy břehových partií toku se budou týkat pouze levého břehu Litavky, kromě pomístních zásahů na pravém břehu z důvodu úprav stávajících stupňů, výstavby limnigrafu, přístupu ke korytu toku, doplnění tůní apod.
2. Při započetí prací bude na staveništi přítomna odborně způsobilá osoba (osoba s přírodovědným vzděláním, autorizovaná osoba dle ust. § 67 zákona č. 114/1992 Sb., apod.), která zajistí přemístění zvláště chráněných živočichů, kteří budou probíhajícími pracemi ohroženi na existenci, do míst, v rámci toku Litavky, kde nebudou záměrem ohroženi.
3. V případě výskytu aktuálně využívané nory ledňáčky říčními k hnízdění, či nory využívané k rozmnožování vydrou říční, je možno předmětné práce zahájit, případně v nich pokračovat, ve vzdálenosti menší než 50 m od těchto nor, až po vyhnízdění ledňáček a opuštění nory mladými ptáky, případně po opuštění nory mladými vydrami.
4. K opevnění levého břehu bude použit kamenný zához nebo kamenná rovinanina na sucho.
5. Kácení dřevin je možno provést pouze v nezbytně nutném rozsahu, nikoliv plošně.

6. V rámci prováděných prací nebude zasahováno do morfologie dna toku, kromě nezbytných zásahů. V místech záměru musí zůstat zachována současná podoba koryta toku s vysokou diverzitou proudu, hloubky, s vysokou úkrytovou kapacitou. Budou zachovány přechodně vysychající laguny a mělčiny.
7. Platnost povolené výjimky je omezena do 31. 12. 2026.

Tímto povolením nejsou dotčena ustanovení podle jiných právních předpisů.

Dle ust. § 27 odst. 1 správního řádu je účastníkem tohoto řízení podnik Povodí Vltavy, státní podnik, IČO: 70889953, Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5.

Krajský úřad při povolení předmětné výjimky postupoval v souladu s ust. § 56 odst. 2, písm. c) zákona č. 114/1992 Sb.

Druhy zvláště chráněných organismů jsou v rozhodnutí uvedeny. Jejich počet není možné v době vydání rozhodnutí stanovit, protože jednak práce budou probíhat z koryta toku, takže stanovení počtu vodních organismů je nemožné, a dále před realizací záměru není možné počet zvláště chráněných organismů, které se zrovna v místě záměru budou vyskytovat stanovit. Nicméně lze říci že počet dotčených zvláště chráněných živočichů se bude pohybovat v řádech jednotlivců. K jejich usmrcování nebude vědomě docházet. Důvod pro povolení výjimky je v rozhodnutí uveden. Podmínky časové a místní, při nichž lze výjimku realizovat jsou v podmínce č. 3 výroku rozhodnutí stanoveny. Další stanovování časových a místních podmínek je nadbytečné. Způsob kontrol je daný zákonem č. 114/1992 Sb., který umožňuje orgánům ochrany přírody vykonávat kontrolní činnost, ze zpětně zasílaných zpráv o realizaci činnosti apod.

Odůvodnění

Krajskému úřadu byla dne 9. 2. 2023 doručena žádost podniku Povodí Vltavy, státní podnik, IČO: 70889953, Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5 ve věci povolení výjimky z ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů druhů rak říční (*Astacus astacus*) konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla, dále zvláště chráněných živočichů druhů slepýš křehký (*Anguis fragilis*), užovka podplamatá (*Natrix tessellata*) konkrétně je chytat, rušit, ničit a poškozovat jimi užívaná sídla a dále zvláště chráněných živočichů druhů vydra říční (*Lutra lutra*), ledňáček říční (*Alcedo atthis*) konkrétně je rušit, ničit a poškozovat jimi

užívaná sídla při realizaci záměru „Litavka, ř. km 2,5-3,0, revitalizace koryta toku“. Dopisem ze dne 23. 2. 2023 krajský úřad oznámil všem známým účastníkům řízení a zapsaným spolkům „Česká společnost ornitologická“, „Asociace vodní turistiky a sportu, z. s.“ a „Sdružení Miláčov, z. s.“ zahájení správního řízení a v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu dal účastníkům řízení možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a zároveň účastníkům řízení sdělil, že dle ust. § 36 odst. 1 a 2 správního řádu jsou oprávněni navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy a stanoviska po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí. Do doby vydání tohoto rozhodnutí se žádný z účastníků řízení k vedenému řízení nevyjádřil, a také žádný z obeslaných zapsaných spolků se do předmětného řízení nepřihlásil. Účastníkem řízení dle ust. § 27 odst. 3 správního řádu (příslušný územně samosprávný celek) je Město Beroun.

Užovka podplamatá a rak říční jsou dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., zvláště chráněnými živočichy, kteří jsou zařazeni do kategorie „kriticky ohrožení“ živočichové. Slepýš křehký, vydra říční a ledňáček říční jsou dle výše uvedené vyhlášky zařazeni mezi zvláště chráněné živočichy v kategorii „silně ohrožení“ živočichové. Vzhledem k předmětným druhům zvláště chráněných živočichů je možno požadovanou výjimku povolit pouze v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmy ochrany přírody nebo je v zájmu ochrany přírody. Dále jelikož rak říční, užovka podplamatá, ledňáček říční a vydra říční patří mezi druhy, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze dále výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v ust. § 56 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Na základě této skutečnosti krajský úřad posoudil realizaci záměru „Litavka, ř. km 2,5-3,0, revitalizace koryta toku“ na předmětné zvláště chráněné živočichy a došel k závěru, že výjimku k předmětnému záměru je možno povolit. Předmětný záměr řeší revitalizaci koryta toku. V rámci tohoto záměru dojde k odstranění dvou konstrukcí stávajících stupňů a jejich nahrazení balvanitými rampami. Dále dojde k revitalizaci břehů a dna (odstranění stávajícího degradovaného technického opevnění /štetovnice, kulatina/ a jeho nahrazení balvanitou rovnatinou a balvanitými výhony, odstranění stávajících betonových prahů ve dně a jejich nahrazení balvanitými prahy, doplnění tůní). Dále dojde, v rámci záměru, k výstavbě limnigrafu. Dle názoru krajského úřadu realizace záměru spadá pod činnosti, které jsou realizovány v rámci správy vodních toků dle ust. § 47 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 254/2001 Sb.“), kdy správci vodních toků mají zákonnou povinnost udržovat toky, jejich koryta, vodní díla na tocích atd. ve stavu, který zajišťuje určitou funkci vodního

toku. Zároveň odstraněním dvou konstrukcí stávajících stupňů a jejich nahrazení balvanitými rampami bude mít koryto toku přirozenější charakter. Vzhledem k výše uvedenému krajský úřad zastává názor, že realizace záměru je ve veřejném zájmu, protože žadateli je tato činnost uložena zákonem č. 254/2001 Sb. Existence jiného důvodu, který převažuje nad zájmy na ochraně přírody pak vychází z vlivu záměru na předmětné zvláště chráněné živočichy, kteří se v místech vyskytují, a na které bude mít realizace záměru nevýznamný vliv a negativně neovlivní jejich výskyt v dotčeném území. Zároveň nahrazení umělých prvků prvky přirozenými a vybudování tůní bude mít pozitivní vliv na charakter dotčeného úseku toku a na, nejen, vyskytující se zvláště chráněné druhy živočichů. Důvody k povolení výjimky dle ust. § 56 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. jsou důvody uvedené pod písmenem c) tohoto ustanovení. Konkrétně se jedná o jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů ekonomického charakteru. Pod těmito důvody krajský úřad spatřuje realizaci činností, které jsou správci toku uloženy zákonem č. 254/2001 Sb. Ekonomický charakter spočívá v pravidelné údržbě levého břehu, u kterého hrozí sesunutí při erozní činnosti vodního toku. Dále odstranění umělých prvků z koryta toku a jejich nahrazení přirozenými, včetně vybudování tůní má nesporné příznivé důsledky pro životní prostředí. Dále je možno požadovanou výjimku povolit v případě, pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení, tedy řešení, kterým by byl zásah do ochranných podmínek zvláště chráněných organismů omezen na minimum. Dle názoru krajského úřadu takovéto řešení neexistuje a při realizaci záměru bude vždy zasahováno do ochranných podmínek zvláště chráněných organismů. Dále je možno požadovanou výjimku povolit v případě, pokud povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Dle ust. § 3 odst. 1, písm. t) zákona č. 114/1992 Sb., je stav druhu z hlediska ochrany považován za "příznivý", jestliže údaje o populační dynamice příslušného druhu naznačují, že se dlouhodobě udržuje jako životaschopný prvek svého přírodního stanoviště, a přirozený areál rozšíření druhu není a pravděpodobně nebude v dohledné budoucnosti omezen, a existují a pravděpodobně budou v dohledné době i nadále existovat dostatečně velká stanoviště k dlouhodobému zachování jeho populací. Krajský úřad na tomto místě nebude specifikovat areály rozšíření výše uvedených druhů, jejichž ochrana je v zájmu ochrany podle práva Evropských společenství, protože stanoviště druhů nebudou realizací záměru zničena, pouze dojde k obnovení prvků na levém břehu říčky Litavky, které mají za cíl zvýšit stabilitu levého břehu před sesunutím a odstranění umělých prvků z koryta toku. Tímto opatřením nebudou zničena stanoviště zvláště chráněných živočichů v zájmovém úseku toku, takže nedojde ani ke škodlivému ovlivnění stavu druhu z hlediska jejich ochrany. Ve výroku rozhodnutí je uvedeno několik podmínek za jejichž dodržení je možno předmětný záměr realizovat. Tyto

podmínky vycházejí z předložené žádosti. V podmínce č. 1 je upřesněno místo a činnosti u pravého břehu, ke kterým může při realizaci záměru docházet. V podmínce č. 2 je nositeli výjimky stanovena povinnost zajistit na staveništi přítomnost odborně způsobilé osoby, která zajistí odchyt a přemístění záměrem ohrožených živočichů mimo zájmové území. Přemístění musí být provedeno v rámci toku Litavky, co nejblíže místu odchytu. Tím je omezeno riziko přenosu různých patogenních organismů na nové stanoviště. Podmínkou č. 3 je nositeli výjimky stanoven postup, který musí být dodržen v případě výskytu obsazené nory ledňáčky nebo vydrou říční v zájmovém úseku v období rozmnožování. Tzn. pokud tato situace nastane, není možno realizovat práce na realizaci záměru ve vzdálenosti menší než 50 metrů od obsazené nory, a to až do vylétnutí mladých ledňáčků, nebo opuštění nory mladými vydrami. Rozmnožováno těchto živočichů v zájmovém území nebylo v předložených podkladech vyloučeno, naopak je v tomto území možné, a tato podmínka má zajistit ochranu živočichů při rozmnožování. Podmínkou č. 4 bylo nositeli výjimky povoleno ke zpevnění břehu použít kamenný zához nebo kamennou rovnatinu na sucho bez spárování. Vzniklé spáry a skuliny budou poskytovat úkrytové možnosti pro živočichy. Podmínkou č. 5 bylo nositeli výjimky povoleno kácet dřeviny pouze v nejnutnějším rozsahu, nikoliv plošně. Jedná se o úkrytové možnosti živočichů, stíněním koryta toku se omezuje jeho ohřívání atd. Podmínkou č. 6 bylo nositeli výjimky zakázáno měnit strukturu a charakter dna vodního toku, vyjma nezbytně nutných prací z důvodu realizace záměru. Cílem je zachování co nejméně ovlivněného stanoviště zvláště chráněných organismů, tedy pestrého a poskytujícího množství úkrytů. Podmínkou č. 7 byla platnost rozhodnutí omezena do 31. 12. 2026. Dále v rozhodnutí krajský úřad zohlednil ust. § 56 odst. 7 zákona č. 114/1992 Sb., viz. výrok rozhodnutí.

Jelikož neexistuje jiné uspokojivé řešení a populace daných druhů zvláště chráněných organismů budou udrženy v neměnném stavu z hlediska ochrany, postupoval krajský úřad v souladu s ust. § 56 odst. 2, písm. c) zákona č. 114/1992 Sb. a povolil podniku Povodí Vltavy, státní podnik, IČO: 70889953, Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5 výjimku podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů druhu slepýš křehký (*Anguis fragilis*), konkrétně je chytat, rušit, ničit a poškozovat jimi užívaná sídla a podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., v souladu s ust. § 56 odst. 2, písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, kteří jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, druhů rak říční (*Astacus astacus*) konkrétně je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová

stádia nebo jimi užívaná sídla, dále zvláště chráněných živočichů druhu užovka podplamatá (*Natrix tessellata*), konkrétně je chytat, rušit, ničit a poškozovat jimi užívaná sídla a dále zvláště chráněných živočichů druhů vydra říční (*Lutra lutra*) a ledňáček říční (*Alcedo atthis*) konkrétně je rušit, ničit a poškozovat jimi užívaná sídla při realizaci záměru „Litavka, ř. km 2,5-3,0, revitalizace koryta toku“, která je platná do 31. 12. 2026

Krajský úřad vychází v předmětném řízení z následujících materiálů:

- žádost o povolení výjimky

Zároveň tímto nositele výjimky upozorňujeme, že v souladu s ust. § 56 odst. 7 zákona č. 114/1992 Sb. je povinen do 31. 12. každého roku, po dobu platnosti rozhodnutí, nahlásit orgánu ochrany přírody zásah provedený na základě povolené výjimky.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat ve lhůtě do 15 dní ode dne jeho oznámení odvolání k Ministerstvu životního prostředí podáním učiněným u Krajského úřadu Středočeského kraje.

.....

oprávněná úřední osoba

Mgr. Pavel Sýkora

Odbor životního prostředí a zemědělství

Oddělení ochrany přírody a krajiny

Odborný referent

Na doručenkou obdrží účastníci řízení:

Povodí Vltavy, státní podnik, Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5 (DS)

Město Beroun, Husovo náměstí 68, 266 43 Beroun (DS)